

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete

Az ügy száma: Kfv.III.38.068/2021/12.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás előadó bíró, Dr. Suba Ildikó bíró

A felperes: név cím1

A felperes képviselője: Köller Ügyvédi Iroda cím2., ügyintéző ügyvéd: Dr. Köller György)

Az I. rendű alperes: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal cím3

Az I. rendű alperes képviselője: Dr. Nagy Erika kamarai jogtanácsos

A II. rendű alperes: Jászberény Városi Önkormányzat cím4

A II. rendű alperes képviselője: Dr. Sonkoly Judit Ügyvédi Iroda cím5 ügyintéző ügyvéd: Dr. Sonkoly Judit)

A per tárgya: kisajátítási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes 28. szám alatt

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Debreceni Törvényszék 2021. július 16-án hozott 12.K.703.284/2020/21. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Törvényszék 12.K.703.284/2020/21. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A pártfogó ügyvéd díját és a felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes tulajdonát képező jászberényi ... .., és ... hrsz-ú, „legelő 4” művelési ágú ingatlanok teljes területének kisajátítása iránt a II. rendű alperes 2016. november 9-én „terület-és településrendezés” céllal kérelmet nyújtott be az I. rendű alpereshez.

[2] Az I. rendű alperes a 2017. március 29-én hozott JN/23/00029-6/2017. számú határozatában a jászberényi ... hrsz-ú ingatlan teljes területét a II. rendű alperes javára 5.815.908 forint pénzbeli kártalanítás és kamatai megfizetése mellett kisajátította. A szintén

2020. március 29-én kelt JN/23/00061-6/2017. számú határozatában az I. rendű alperes a jászberényi ... hrsz-ú ingatlant a II. rendű alperes javára 8.191.205 forint pénzbeli kártalanítás és kamatai megfizetésére kötelezése mellett kisajátította. Az ugyanaz nap hozott JN/23/00060-6/2017. számú határozatában az I. rendű alperes a jászberényi 0270/18 hrsz-ú ingatlant 3.320.561 forint pénzbeli kártalanítás és kamatai mellett a II. rendű alperes javára kisajátította.

[3] A határozatok indokolása szerint a hatóság V.L. (... Kft.) igazságügyi ingatlanforgalmi és mezőgazdasági szakértőtől szerzett be szakvéleményeket, aki az ingatlanok értékét piaci értékbecslés módszerével határozta meg az állami adóhatóság által közölt összehasonlító értékadatok alapján. Az I. rendű alperes megállapította, hogy a szakvélemények aggálytalanok, kellően indokoltak, így a kártalanítás összegének alapjául ezek szolgáltak.

A kereseti kérelem

[4] A felperes keresettel támadta az alperes határozatait, kérve azok bírósági felülvizsgálatát. Véleménye szerint a kisajátítás jogalapja nem áll fenn, másodlagos kereseti kérelemként többletkártalanítás iránti igényt terjesztett elő.

[5] A Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 12.K.27.158/2017/11. számú ítéletében az I. rendű alperes határozatait hatályon kívül helyezte. Az alperesek felülvizsgálati kérelmeit elbíráló Kúria a Kfv.IV.38.060/2017/12. számú végzésében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az ügyben eljáró elsőfokú bíróságot új eljárásra, valamint új határozat meghozatalára utasította.

[6] A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 9.K.27.251/2019/18. számú közbenső ítéletében megállapította, hogy a perbeli felperesi ingatlanok vonatkozásában az I. rendű alperes határozataival elrendelt kisajátítás jogalapja fennáll. A felperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a 2020. június 24-én hozott Kfv.III.38.348/2019/11. számú ítéletében az elsőfokú közbenső ítéletet hatályában fenntartotta.

A kártalanítás körében lefolytatott bírósági eljárás releváns elemei

[7] Az illetékes hivatal a 2019. november 14-én kelt végzésével a ... Ügyvédi Iroda jogi segítőt rendelte ki a felperes részére a perbeli jogi képviselő ellátására.

[8] A hatáskörváltás folytán eljáró Debreceni Törvényszék a 2020. augusztus 24-én hozott 12.K.700.292/2020/6. számú végzésében a felperes indítványára szakértőként dr.L.L. igazságügyi mezőgazdasági és ingatlan-értékbecslő szakértőt rendelte ki szakvélemény adására. A szakértő 2020. október 19-én szemlét tartott, ahol jelen volt a felperes is.

[9] A szakértő szakvéleményét 2020. november 5-én terjesztette elő a törvényszéknél.

[10] Az illetékes hivatal a 2020. november 20-án hozott egyik végzésével a ... Ügyvédi Iroda jogi segítőt a pártfogó ügyvédi kirendelés alól felmentette, míg az ugyanaznap hozott másik végzésével a felperes részére a ...i Ügyvédi Iroda jogi segítőt rendelte ki a perbeli képviselőre.

[11] A törvényszék a 2020. december 17-én kelt végzésében tájékoztatta a feleket, hogy a szakvélemény megérkezett és azt azzal küldi meg, hogy arra 15 napon belül észrevételt tehetnek. A végzést és a szakvéleményt a ...i Ügyvédi Iroda 2020. december 18-án átvette.

[12] A ...i Ügyvédi Iroda nevében eljáró ...i László ügyvéd 2020. február 10-én kelt iratában tájékoztatta az elsőfokú bíróságot, hogy a felperes a kapcsolatot nem vette fel vele, az elérhetősége nincs megadva, az ügyben csak a bíróság által megküldött iratokkal rendelkezik.

[13] A 2021. május 18-án megtartott tárgyaláson a felperes nem jelent meg, a felperesi pártfogó ügyvéd úgy nyilatkozott, hogy a felperessel személyesen nem találkozott, nem ismeri az álláspontját, de pártfogó ügyvédként tartja magát az eddigiekben előadottakhoz.

[14] A 2021. június 29-én megtartott tárgyaláson a felperes szintén nem volt jelen, a felperesi képviselő előadta, hogy a II. rendű alperes egyezségi ajánlatát továbbította a felperes részére, azonban míg az átvételi elismervény sem jött tőle vissza. Fenntartotta a keresetekben foglaltakat.

[15] Az elsőfokú ítélet meghozatalát követően a felperes és a felperesi képviselő is kérte a keresetlevél és a bírósági eljárást megelőzően a közigazgatási alapügyben keletkezett szakértői vélemény papíralapon való megküldését, amelynek a bíróság indokolt végzésében nem tett eleget.

Az elsőfokú ítélet

[16] A törvényszék jogerős ítéletében az I. rendű alperes határozatait részben megváltoztatta akként, hogy a II. rendű alperes által fizetendő, a felperest a kisajátított ingatlanok értékeként megillető kisajátítási kártalanítás összegét 7.697.106 forintban, 11.778.279 forintban, illetve 4.774.693 forintban állapította meg. Ezen túlmenően a felperes kereseteit elutasította.

[17] Az indokolásban felhívta a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) 1. § (1) bekezdését, 9. § (3) bekezdés a) pontját, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 177. § (1), 182. § (3) bekezdését és 339. § (2) bekezdés q) pontját.

[18] Kifejtette, dr.L.L. igazságügyi szakértő szakvéleménye elkészítésekor a releváns iratokat átvizsgálta, helyszíni szemlét tartott, összehasonlító adatokat gyűjtött, elvégezte az ingatlan értékét befolyásoló és korrigáló tényezők elemzését, majd levonta az értékelési következtetéseket és szakvéleményét kellő mértékben indokolta. A forgalmi érték meghatározása körében a piaci összehasonlító adatok elemzésén alapuló értékelési módszer alkalmazásával járt el. Ebben a körben a felperesi ingatlanhoz hasonló pozícióban lévő ingatlanok adathalmazából indult ki.

[19] A törvényszék a szakértő véleményét megalapozottnak találta, a helyessége tekintetében kétsége nem merült fel. Az nem volt sem hiányos, sem homályos, sem önmagával vagy a per során felmerülő tényekkel ellentétben álló.

[20] Az alperesek által tett észrevételekhez kapcsolódóan az elsőfokú bíróság osztotta a szakértő által kifejtetteket, így azt, hogy a speciális lokalitás miatt nem indokolt korrekció alkalmazása.

[21] A keresetekben hivatkozott értékvesztés tekintetében a felperes nem jelölt meg olyan konkrét okot, ami a támadott határozatokban foglaltakon túlmenően további értékvesztés megállapítását indokolta, ennek a szakértő sem látta indokát, így a felperes erre vonatkozó igénye alaptalan.

[22] A fentiekre figyelemmel a törvényszék a szakvéleményt mint aggálytalant elfogadta, és az I. rendű alperes határozatait ennek megfelelően részben megváltoztatva határozta meg a felperes javára járó kártalanítás összegét.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelmek

[23] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet elsődlegesen annak oly módon történő megváltoztatása iránt, hogy a kártalanítás összegét a 0270/18 hrsz-ú ingatlan esetében 6.205.674 forintra, a ... hrsz-ú ingatlan tekintetében 15.308.242 forintra, míg a ... számú ingatlan vonatkozásában 10.354.856 forintra emelje fel a Kúria és kötelezze az alpereseket többletkártalanítás és ezen összegek után a kisajátítási határozatok jogerőre emelkedésétől a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta.

[24] Álláspontja szerint az ítélet sérti az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdését; a Kstv. 9. § (1), 21. § (4) bekezdését, valamint a régi Pp. 2. § (1), 3. § (3) bekezdését, 123., 177., 182. és 339/B. §-t.

[25] Előadta, a támadott ítéletet megelőző eljárás során eljárási jogai gyakorlására nem volt módja, mert egyrészt kirendelt pártfogó ügyvédek képviselték, azonban azok személyében több változás következett be, így az eljárás iratai nem kerültek a szükséges terjedelemben a ...i Ügyvédi Irodához még akkor sem, amikor a perben már ők jártak el. Másrészt a veszélyhelyzeti szabályozás miatt a bíróság kezelőirodái 2021. március 6-tól szüneteltették tevékenységüket, így a pártfogó ügyvéd ezen az úton sem tudott az iratokhoz hozzájutni. Harmadrészt a felperes szembetegségben szenvedett hosszú ideig, így orvosilag előírt karanténban kellett tartózkodnia a műtéteig, majd azt követően is, emiatt nem tudott eljárni az ügyében megfelelően, a tárgyalásokon nem vehetett részt. A fentiek miatt sem a felperesnek, sem jogi képviselőjének a szükséges mértékben és a kellő időben nem álltak rendelkezésre a bírósági eljárás iratai.

[26] A törvényszék tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, nem adott tájékoztatást a bizonyítási teherről és a bizonyítandó tényekről. Ezzel a törvényszék megsértette a régi Pp. vonatkozó rendelkezései mellett az 1/2009. (VI.24.) PK véleményt is (a továbbiakban: PK vélemény).

[27] A szakértői vélemény 2020. november 5-én érkezett a törvényszékhez, az a ... Ügyvédi Irodához került kiküldésre, akik az ügyben már nem jártak el, helyettük a ...i Ügyvédi Iroda került kirendelésre 2020. november 20-án. A szakvéleményt a felperes jogi képviselője nem tudta átadni a felperes részére akadályoztatása miatt, így arra a felperes nem tehetett észrevételt.

[28] Az ítélet sérti a régi Pp. 177. §-át, 182. § (3) bekezdését és 339/B. §-át, mert olyan szakvéleményen alapul, amelynek helyességéhez nyomatékos kétség fér.

[29] Ezek közül a legalapvetőbb az, hogy az állami adóhatóságtól a szakértő által bekért összehasonlító adatok kelte és a hatósági határozat jogerőre emelkedése közötti

időszakban bekövetkezett árnövekedés figyelmen kívül hagyásra került. A szakértő nyolc ingatlan adatát vette figyelembe az összehasonlítás során, amelyekből négy 2014-es, három 2015-ös, egy 2016-os ügylethez kapcsolódik. Ugyanakkor 2014 és 2016 között nagyon jelentős áremelkedés történt. Ezt figyelembe véve 2017-ben az átlagár a szakértő által meghatározott 752,75 forint/m² helyett 978,35 forint/m². A felperes az utóbbi értékkel kérte meghatározni az ingatlanok után járó kártalanítás összegét.

[30] Sérelemzte a felperes, hogy az általa a perben korábban becsatolt szerződéseket és kapott ajánlatot a szakértő nem vette figyelembe. A törvényszéknek értékelnie kellett volna a kialakult helyzetet és tájékoztatnia a felperest az eljárási jogairól és bizonyítási kötelezettségeiről, valamint arról, hogy az iratokhoz miként tud ténylegesen hozzájutni. Önmagában a veszélyhelyzeti normák betartása nem eredményezheti a felperes joggyakorlásának sérelmét.

[31] Jelentős lelki tényező a felperes oldaláról, hogy az állam olyan ingatlanokat von el, amelyeket korábban kártalanítás nélkül elvett földek helyett a rendszerváltáskor kárpótlásként kapott.

[32] Az elsőfokú bíróság ítéletében nem rendelkezett a kártalanítási összeg után késedelmi kamat fizetési kötelezettségről a Kstv. vonatkozó rendelkezése ellenére.

[33] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályában fenntartását indítványozta. A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[34] A régi Pp. 275. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezés álló iratok alapján dönt. A jogerős ítélet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható felül.

[35] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetésre jutott.

[36] Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése értelmében tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet. A Kstv. 1. § (1) bekezdése szerint kisajátítással ingatlan tulajdonjoga csak kivételesen vonható el, az e törvényben meghatározott közérdekű célból, feltételekkel és módon, teljes, azonnali és feltétlen kártalanítás mellett.

[37] A kisajátítás jogalapját vitató kereseti kérelem a jogerős – és a Kúria ítéletével hatályában fenntartott - közbenső ítélettel eldöntésre került, a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítéletében a törvényszék a kártalanítás összegét sérelmező kereseti kérelmet bírálta el.

[38] A Kstv. 9. § (1) bekezdése alapján a kisajátított ingatlan tulajdonosát a tulajdonjoga elvonásáért, az ingatlanon fennálló jog jogosultját pedig a joga megszűnéséért – a zálogjog és a végrehajtási jog jogosultja kivételével – teljes, azonnali és feltétlen kártalanítás illeti meg. A 9. § (3) bekezdése kimondja, a kártalanítás összegének megállapítása során

a) az összehasonlításra alkalmas ingatlanok helyben kialakult forgalmi értékét,

b) ha az ingatlan valóságos forgalmi értéke – összehasonlításra alkalmas ingatlanok, illetve ezek forgalmának hiányában, vagy forgalmukra a jogszabályban elrendelt korlátozás, illetve más ok miatt – nem állapítható meg, az ingatlan településen belüli fekvését, közműekkel való ellátottságát, ennek hiányában a közművesítés lehetőségét, földrajzi és gazdasági adottságait, termőföld esetén a művelési ágot, a földminősítés szempontjait és az ingatlan jövedelmezőségét kell figyelembe venni.

[39] A Kfv.III.37.065/2020/8. számú ítéletben is megtestesülő egységes bírói gyakorlat szerint a Kstv. 9. § (3) bekezdésének értelmezése egyértelmű, a kártalanítási összeg meghatározása alapjául elsődlegesen az összehasonlításra alkalmas ingatlanok helyben kialakult forgalmi értéke szolgál. Más módszer kizárólag akkor alkalmazható, ha a 9. § (3) bekezdés b) pontjában rögzített okok miatt az ingatlan valóságos forgalmi értéke ezzel módszerrel nem állapítható meg.

[40] A hatósági eljárás során kirendelt V.L. igazságügyi szakértő és a perben szakvéleményt adó dr.L.L. igazságügyi szakértő is a Kstv. 9. § (3) bekezdés a) pontjának megfelelően a kisajátítással érintett ingatlanok vonatkozásában a kártalanítás meghatározása körében az összehasonlításra alkalmas ingatlanok helyben kialakult forgalmi értékét vették figyelembe.

[41] A régi Pp. 3. § (6) bekezdése rögzíti, a bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra – törvényben előírt időn belül – nyilatkozhassanak. A régi Pp. 66.§ (1) bekezdése értelmében, amennyiben a törvény egyes perbeli cselekményekre másként nem rendelkezik, a fél helyett az általa, illetőleg törvényes képviselője által meghatalmazott is eljárhat.

[42] A felülvizsgálati bíróság hangsúlyozza, a peres eljárás iratanyagának áttekintését követően megállapítható, hogy a törvényszék a régi Pp. 3. § (6) bekezdésében foglaltaknak eleget tett, valamennyi, az ügyben releváns iratot megküldött a felek, – így a felperes – jogi képviselőinek. A korábban írtak szerint a felperes pártfogó ügyvédje 2019. november 14-től 2020. november 20-ig a ... Ügyvédi Iroda, míg 2020. november 20-tól az elsőfokú eljárás jogerős befejezéséig a ...i Ügyvédi Iroda volt. Ennek megfelelően a törvényszék 2020. november 20-ig a ... Ügyvédi Irodának, azt követően pedig a ...i Ügyvédi Irodának küldte meg mint felperesi jogi képviselőknél a felperesnek járó iratokat. A felperesi jogi képviselő változása nem befolyásolja azt a tényt, hogy az elsőfokú bíróság nem sértette meg az iratmegküldési kötelezettségét.

[43] Az iratokból az is megállapítható, hogy a felperes a ... Ügyvédi Irodát és a ...i Ügyvédi Irodával a kapcsolatot nem megfelelően tartotta, ennek következményeit pedig maga köteles viselni.

[44] Az, hogy a veszélyhelyzeti szabályozás miatt az elsőfokú bíróság kezelőirodái 2021. március 6-tól szüneteltették a tevékenységüket, érdemben nem befolyásolta a felperes igényérvényesítését, mert a korábban leírtakból következően a felperes aktuális pártfogó ügyvédje felé a törvényszék az iratokat megküldte.

[45] A felperes igazoltan 2020. augusztusától 2021. áprilisáig több alkalommal ambuláns szemészeti vizsgálatokon vett részt, szemműtétjére 2021. június 21-én került sor. A törvényszék a kártalanítás kérdésében utolsó érdemi tárgyalást 2021. június 29-én tartotta, az ítéletet 2021. július 13-án hozta meg.

[46] A Kúria rámutat, a felperest a szembetegségével és szemműtétjével érintett időszakot megelőzően is pártfogó ügyvéd képviselte, csak úgy mint a betegsége és a műtétje alatt is. Önmagában a betegség és a műtét nem magyarázza azt a felperesi magatartást, hogy pártfogó ügyvédjeivel a kapcsolatot egyáltalán nem, illetve nem megfelelően tartotta. A

felperes ezt meghaladóan nem volt elzárva attól, hogy a betegsége tényét a törvényszék, vagy a pártfogó ügyvéd felé jelezze és erre alapítottan meghatározott eljárási cselekményekre halasztást, vagy határidő hosszabbítást kérjen. Ennek hiányában az elsőfokú bíróság és a pártfogó ügyvédek nem tudhattak a felperes problémairól, a törvényszék eljárása során nem sértette meg a régi Pp. 2. § (1) bekezdésében írt tisztességes eljárás elvét.

[47] Az elsőfokú bíróság a peres szakértőt a felperes indítványára rendelte ki az I. rendű alperes határozataiban megállapított kártalanítási összeg felülvizsgálata céljából. A szakvélemény a felperes pártfogó ügyvédjének nyilatkozattételi felhívással megküldésre került, azonban a pártfogó ügyvéd érdemben a szakvéleményre nem tudott nyilatkozni, mert vele a kapcsolatot a felperes nem vette fel.

[48] A felülvizsgálati bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság a régi Pp. 3. § (3) bekezdés utolsó mondatában megjelölt tájékoztatási kötelezettségét nem sértette meg, a szükséges bizonyítást a felperes indítványának megfelelően lefolytatta, a jogi képviselővel eljáró felperes – jogi képviselőjén keresztül – minden lényeges információról tudhatott, vagy gondos eljárás mellett tudhatott volna. A felperes és pártfogó ügyvédje (pártfogó ügyvédjei) közötti kommunikációs problémák az ügy érdemét nem érintik.

[49] A régi Pp. 177. § (1) bekezdése szerint, ha perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki. Rendszerint egy szakértőt kell alkalmazni, több szakértőt csak különböző szakkérdések felmerülése esetében lehet kirendelni.

[50] A korábban rögzítetteknek megfelelően a törvényszék betartotta a régi Pp. 177. § (1) bekezdését, mert a felperes indítványára a kártalanítási összeg megfelelősége mint szakkérdés tekintetében igazságügyi szakértőt rendelt ki.

[51] A régi Pp. 182. § (3) bekezdése alapján, ha a szakvélemény homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér, a szakértő köteles a bíróság felhívására a szükséges felvilágosítást megadni. A fél erre irányuló indítványa alapján a bíróság más szakértőt rendelhet ki. Ha a bíróság a bizonyítást hivatalból rendelte el, szükséges szerint hivatalból jogosult új szakértő kirendelésére is.

[52] A Kúria hangsúlyozza, egyfelől a perben kirendelt szakértő a hatósági eljárásban szakvéleményt adó szakértőhöz képest magasabb összegben határozta meg az érintett ingatlanok után járó kártalanítás összegét. Másfelől a felperes a perben a szakvéleményre észrevételt nem tett, azt nem vitatta és nem kérte új szakértő kirendelését. A törvényszék felperesi indítvány hiányában új szakértőt nem rendelhetett ki, figyelemmel arra is, hogy a peres szakvéleményben foglaltakat aggálytalanak tartotta.

[53] A felperesnek az elsőfokú közigazgatási peres eljárás során lehetősége volt a peres szakvéleményre észrevételt tenni, vitatni a szakvélemény megállapításait, indítványozni a szakértő meghallgatását, illetve új szakértő kirendelését. A fenti eljárási jogaival a felperes nem élt, a felülvizsgálati eljárásban – annak rendkívüli jellegére is figyelemmel – az elsőfokú peres eljárásban elmulasztott eljárási cselekmények nem pótolhatók, a felperesi mulasztás okán nincs lehetőség a közigazgatási per megismétlésére.

[54] A Kstv. 21. § (4) bekezdése kimondja, a kártalanítási összeg a kisajátítási határozat jogerőre emelkedésével esedékes, és – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel – ettől az időponttól kezdődően jár a Polgári Törvénykönyv szerinti késedelmi kamat is.

[55] Az I. rendű alperes határozatában kötelezte a II. rendű alperest, hogy a meghatározott pénzbeli kártalanítást kamataival együtt fizesse meg a felperesnek.

[56] A törvényszék a támadott I. rendű alperesi határozatokat részben változtatta meg oly módon, hogy a pénzbeli kártalanítás összegét mindhárom ingatlan tekintetében felemelte. Az ítéletben megjelölt összegek a határozatokban írtak helyébe léptek, ugyanakkor a kártalanítási összegek után a Kstv. 21. § (4) bekezdésében meghatározott kamatok a felperesnek járnak az emeléssel érintett összegek után is. Erre tekintettel az ítélet nem sérti a Kstv. 21. § (4) bekezdését.

[57] A felperes által megjelölt lelki tényező az ügy megítélése során relevanciával nem bír.

[58] A Kúria a régi Pp. 275. § (3) bekezdését alkalmazva a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[59] *A közigazgatási bíróság a per releváns iratainak a pártfogó ügyvéd részére történő megküldésével eleget tesz a régi Pp. 3. § (6) bekezdésében írt kötelezettségének. A közigazgatási perben nem vitatott szakvélemény sérelmezésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.*

Záró rész

[60] A felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Kp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson bírálta el.

[61] A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő, így részére felülvizsgálati eljárási költség nem jár. Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelme az ítélet – helyesen – hatályában fenntartására szorítkozott, ezért a Kúria az I. rendű alperes részére sem állapított meg felülvizsgálati eljárási költséget.

[62] A felperest a felülvizsgálati eljárásban pártfogó ügyvéd képviselte, akinek díját a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. § (2) bekezdésére alapítottnan az állam viseli.

[63] A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes személyes költségmentessége folytán az állam viseli.

[64] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. június 22.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó bíró; Dr. Suba Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő